

An Introduction to Philosophy

W. Russ Payne PhD

Bellevue College

Copyright

Contents

Introduction	3
Chapter 1: What Philosophy Is	5
Chapter 2: Critical Thinking I, Being Reasonable.....	11
Chapter 3: Critical Thinking II: Logic.....	21
Chapter 4: Ancient Philosophy	41
Chapter 5: Rationalism	56
Chapter 6: Empiricism	68
Chapter 7: Philosophy of Science	79
Chapter 8: Philosophy of Mind	94
Chapter 9: Love and Happiness	101
Chapter 10: Meta Ethics	117
Chapter 11: Right Action	134
Chapter 12: Social Justice	146

รายละเอียดเนื้อหาวิชาปรัชญาเบื้องต้น

บทที่	ชื่อบท (ภาษาอังกฤษ)	ชื่อบท (ภาษาไทย)	สิ่งที่จะได้เรียนในบทนี้
Introduction	Introduction	บทนำ	ความเป็นมาและขอบเขตของวิชาปรัชญา
1	What Philosophy Is	ปรัชญาคืออะไร	นิยามของปรัชญา และคำถานพื้นฐานที่นักปรัชญาพยายามหาคำตอบ
2	Critical Thinking I: Being Reasonable	การคิดวิเคราะห์ 1: การมีเหตุผลพื้นฐานการใช้เหตุผล การสร้างข้อโต้แย้ง และการเป็นผู้มีปัญญา	การคิดวิเคราะห์ 1: การมีเหตุผลพื้นฐานการใช้เหตุผล การสร้างข้อโต้แย้ง และการเป็นผู้มีปัญญา
3	Critical Thinking II: Logic	การคิดวิเคราะห์ 2: ตรรกศาสตร์พื้นฐานของความคิด	การพิสูจน์ความจริง และความสมเหตุสมผลของข้อสรุป
4	Ancient Philosophy	ปรัชญาโบราณศึกษา	แนวคิดของนักปรัชญาสำคัญ เช่น โซครีติส (Socrates), แพลโต (Plato) และอริสโตเตล (Aristotle)
5	Rationalism	เหตุผลนิยม	แนวคิดที่ว่า "ความรู้เกิดจากความคิดและเหตุผล" (เช่น เรอเน เดสการ์ตส์)
6	Empiricism	ประสบการณ์นิยม	แนวคิดที่ว่า "ความรู้เกิดจากการสัมผัสและประสบการณ์" (เช่น จอห์น ล็อก)
7	Philosophy of Science	ปรัชญาวิทยาศาสตร์	ตั้งคำถามกับวิธีการทางวิทยาศาสตร์ ความเป็นจริง และความน่าเชื่อถือของความรู้ทางวิทยา
8	Philosophy of Mind	ปรัชญาแห่งจิตศึกษา	เรื่อง จิต (Mind) กับ ร่างกาย (Body) เป็นสิ่งเดียวกันหรือไม่? จิตสำนึกคืออะไร?
9	Love and Happiness	ความรักและความสุข	ความรักและความสุข มุ่งมองซึ่งปรัชญาต่อความหมายของความรัก และการใช้ชีวิตอย่างไรให้มีความสุข
10	Meta Ethics	อภิปรัชญาศาสตร์	การตั้งคำถามถึงต้นกำเนิดของศีลธรรม "ความดีคืออะไร" และ "ท่าทางศีลธรรมมาจากไหน"
11	Right Action	การกระทำที่ถูกต้อง	จริยศาสตร์เชิงปฏิบัติ อะไรคือเกณฑ์ตัดสินว่าการกระทำนั้น "ถูก" หรือ "ผิด"
12	Social Justice	ความยุติธรรมทางสังคม	ปรัชญาการเมือง เรื่องความเท่าเทียม สิทธิเสรีภาพ และการจัดระเบียบสังคมให้ยุติธรรม

สรุปภาพรวมจากมุมมองของอาจารย์

วิชานี้จะพานักเรียนเดินทางผ่าน 3 เสาหลักของปรัชญา ครับ:

ตรรกศาสตร์ (Logic): คือบทที่ 2-3 เป็น "เครื่องมือ" ในการคิดให้ถูกต้อง

อภิปรัชญาและญาณวิทยา (Metaphysics & Epistemology): คือบทที่ 4-8 เป็นเรื่องเกี่ยวกับ "ความจริง" และ "ความรู้"

จริยศาสตร์และปรัชญาสังคม (Ethics & Social Philosophy): คือบทที่ 9-12 เป็นเรื่องเกี่ยวกับ "คุณค่า" และ "การอยู่ร่วมกัน"

.....

Introduction

The goal of this text is to present philosophy to newcomers as a living discipline with historical roots. While a few early chapters are historically organized, my goal in the historical chapters is to trace a developmental progression of thought that introduces basic philosophical methods and frames issues that remain relevant today. Later chapters are topically organized. These include philosophy of science and philosophy of mind, areas where philosophy has shown dramatic recent progress.

This text concludes with four chapters on ethics, broadly construed. I cover traditional theories of right action in the third of these. Students are first invited first to think about what is good for themselves and their relationships in a chapter on love and happiness. Next a few meta-ethical issues are considered; namely, whether they are moral truths and if so what makes them so. The end of the ethics sequence addresses social justice, what it is for one's community to be good. Our sphere of concern expands progressively through these chapters. Our inquiry recapitulates the course of development into moral maturity.

Over the course of the text I've tried to outline the continuity of thought that leads from the historical roots of philosophy to a few of the diverse areas of inquiry that continue to make significant contributions to our understanding of ourselves and the world we live in.

As an undergraduate philosophy major, one of my favorite professors once told me that philosophers really do have an influence on how people think. I was pleased to hear that the kind of inquiry I found interesting and rewarding might also be relevant to people's lives and make a difference in the world. Then he completed his thought, "it only takes about 300 years." Over the course of my teaching career, it has struck me that the opinions many of my students come to class with have just about caught up with David Hume. So perhaps things are not quite as bad as my professor suggested. While Hume did publish young, he was still an infant 300 years ago.

My mission as a philosophy teacher has been to remedy this situation to some small degree. Most of the philosophy I read in graduate school was written by living philosophers, people I could meet and converse with at conferences. Every time I've done so I've come back with a new list of living philosophers I hoped to read. Philosophy has progressed as dramatically as the sciences over the last century or so. It is a great misfortune that the educated public by and large fails to recognize this.

Philosophers, no doubt, carry much of the blame for this. We have been better researchers than ambassadors. At no time in history have there been as many bright people doing philosophy as there are today. Clearly articulated fresh perspectives on important issues abound. But at the same

time, philosophy's "market share" in the university curriculum has fallen to historic lows.

4

If the flourishing of philosophy over the past century or so is to continue, philosophy as a living discipline will have to gain a broader following among the general educated public. The front line for this campaign is the Philosophy 101 classroom.

This is an open source text. It is freely available in an editable, downloadable electronic format. Anyone is free to obtain, distribute, edit, or revise this document in accordance with the open source license. No one is free to claim proprietary rights to any part of this text. Academic publishing, both of research and textbooks, plays an unfortunate role in restricting access to information. This is quite against the spirit of free and open discourse that is the lifeblood of philosophy.

Introductory students should be exposed to as many philosophical voices as possible. To that end, links to primary source readings and supplemental material are imbedded in the text. I've restricted myself to primary source materials that are freely available on the Web. Students should require nothing more than a reliable Internet connection to access all of the required and recommended materials for this course. Limiting primary and supplemental sources in this way has presented some challenges. Classic sources are readily available online, though not always in the best

translations. Many contemporary philosophers post papers online, but these are usually not intended for undergraduate readers. Most good philosophical writing for undergraduates is, unfortunately, proprietary, under copyright and hence unavailable for an open source course. This is my humble attempt to remedy that situation. The strength of an open source text is that it is continually open to revision by anyone who'd care to improve it. It can no doubt be improved upon and so I invite more capable thinkers and writers to do so.

ยินดีครับนักเรียน! ข้อความที่นักเรียนน่ามานี้คือ "บทนำ" (Introduction) ของตำราเรียน ซึ่งเปรียบเสมือนแผนที่นำทางที่จะบอกว่าเรากำลังจะเรียนอะไร และ "ทำไม" เราถึงต้องเรียนวิชานี้

อาจารย์สรุปและแปลประเต็นสำคัญอุกมาเป็นหัวข้อ เพื่อให้เราเข้าใจเจตนาการมูลของผู้เขียนได้ง่ายขึ้นดังนี้ครับ:

1. เป้าหมายของวิชานี้: ปรัชญาที่เป็น "สิ่งมีชีวิต"

ผู้เขียนต้องการนำเสนอว่า ปรัชญาไม่ใช่แค่เรื่องของคนตายในอดีต แต่เป็น "ศาสตร์ที่มีชีวิต" (Living Discipline)

ช่วงแรก: จะเรียนตามลำดับประวัติศาสตร์ เพื่อดูวิวัฒนาการของความคิดและวิธีการทางปรัชญา

ช่วงหลัง: จะเรียนตามหัวข้อ (Topical) เช่น ประชญาวิทยาศาสตร์ และ ประชญาแห่งจิต ซึ่งเป็นสาขาที่มีความก้าวหน้าอย่างมากในปัจจุบัน

2. เส้นทางสู่ "วุฒิภาวะทางจริยธรรม"

หนังสือเล่มนี้สรุปด้วย 4 บทสุดท้ายที่ว่าด้วย "จริยศาสตร์" โดยเรียงลำดับการขยายขอบเขตความนึกคิด (Progressive Expansion) ดังนี้ครับ:

ระดับบุคคล: ความรักและความสุข (อะไรดีต่อตัวเราและคนใกล้ชิด)

ระดับหลักการ: อภิปริยศาสตร์ (ความจริงทางศีลธรรมคืออะไร)

ระดับการกระทำ: ทฤษฎีการกระทำที่ถูกต้อง

ระดับสังคม: ความยุติธรรมทางสังคม (ชุมชนที่ดีเป็นอย่างไร)

Stages of Moral Development

3. ช่องว่าง 300 ปี ระหว่างปรัชญา กับ คนทั่วไป

อาจารย์ชอบเรื่องเล่าของผู้เขียนตรงนี้มากครับ เข้าบอกรว่า:

ศาสตราจารย์คนหนึ่งเคยกล่าวว่า "ปรัชญา มีอิทธิพลต่อความคิดคนจริงๆ นะ... แต่มันต้องใช้เวลาประมาณ 300 ปี กว่าจะส่งผล"

ผู้เขียนสังเกตว่า ความเห็นของนักศึกษาในห้องเรียนส่วนใหญ่ ยังตามหลังแนวคิดของ David Hume (นักปรัชญาในศตวรรษที่ 18) อยู่เลย

การกิจของผู้เขียน: คือการพยายามลดช่องว่างนี้ เพราจะจริงๆ แล้วปรัชญาในรอบ 100 ปี ที่ผ่านมา ก้าวหน้าไปไกลเท่าๆ กับวิทยาศาสตร์ แต่น่าเสียดายที่คนทั่วไปยังไม่ค่อยรู้

4. ปรัชญาในฐานะ "โอเพนซอร์ส" (Open Source)

ประเด็นนี้สำคัญมากในเชิงวิชาการครับ:

ผู้เขียนเชื่อว่า "เสรีภาพในการสนทนา" คือหัวใจของปรัชญา

เขาจึงทำตัวเล่นนี้เป็น Open Source คือให้ใช้ฟรี ดาวน์โหลดได้ แก้ไขได้ และห้ามใครเอ้าไปจดลิขสิทธิ์เป็นของส่วนตัว

เขายพยายามรวมลิงก์ "แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ" (Primary Sources) ที่อ่านฟรีบนเว็บมาให้ เพื่อให้นักเรียนเข้าถึงเสียงของนักปรัชญาจริงๆ ได้โดยไม่ต้องเสียเงินซื้อหนังสือแพงๆ

บทสรุปจากอาจารย์

วิชานี้จะไม่ได้สอนให้เราท่องจำชื่อคนครับ แต่จะสอนให้เรา "คิดเป็น" โดยเริ่มจาก
ฐานความรู้ในอดีต เชื่อมโยงมาจนถึงปัจจุบัน เพื่อให้เราเข้าใจตัวเองและโลกที่เราอยู่อาศัย
ได้ดีขึ้น

คำถามชวนคิด: นักเรียนคิดอย่างไรกับประโยคที่ว่า "ความคิดของคนส่วนใหญ่ในวันนี้ เพิ่งจะตามทันนักปรัชญาเมื่อ 300 ปีที่แล้ว"? นักเรียนเห็นด้วยไหมว่าความคิดของพากเราถูกกำหนดโดยคนในอดีตโดยที่เรามิรู้ตัว?

ถ้าสนใจ ครุสามารถอ่านเล่มกับบทที่ 1 เรื่อง "แนวคิดของ David Hume" ที่ผู้เขียนอ้างถึงให้ฟังก่อนได้นะครับ จะได้รู้ว่าต่อนี้ความคิดเรา "ตามทัน" หรือ "แซงหน้า" เข้าไปหรือยัง!

What is philosophy?

Many answers have been offered in reply to this question and most are angling at something similar. My favorite answer is that philosophy is all of rational inquiry except for science. Perhaps you are tempted to think science is all of human inquiry. About a hundred years ago, many philosophers, notably the Logical Positivists, thought there was nothing we could intelligibly inquire into except for scientific matters. But this view is probably not right and here is a telling question: what branch of science addresses the question of whether or not science covers all of rational inquiry? If this question strikes you as puzzling, this might be because you

already recognize that whether or not science can answer every question is not itself a scientific issue. Questions about the limits of human inquiry and knowledge are philosophical questions.

We can get a better understanding of philosophy by considering what sorts of things other than scientific issues humans might inquire into. Philosophical issues are as diverse and far ranging as those we find in the sciences, but a great many of them fall into (or across) one of three major branches of philosophy, metaphysics, epistemology, and ethics.

Metaphysics

Metaphysics is concerned with the nature of reality. Traditional metaphysical issues include the existence of God and the nature of human free will (assuming we have any). Here are a few metaphysical questions of interest to contemporary philosophers:

- What is a thing?
- How are space and time related?
- Does the past exist? How about the future?
- How many dimensions does the world have?
- Are there any entities beyond physical objects (like numbers, properties, and relations)? If so, how are they related to physical objects?

Historically, many philosophers have proposed and defended specific metaphysical positions, often as part of systematic and comprehensive metaphysical views. But attempts to establish systematic metaphysical world views have been notoriously inconclusive.

Since the 19th century many philosophers and scientists have been understandably suspicious of metaphysics, and it has frequently been dismissed as a waste of time, or worse, as meaningless. But in just the past few decades metaphysics has returned to vitality. As difficult as they are to resolve, metaphysical issues are also difficult to ignore for long. Contemporary analytic

6

metaphysics is typically taken to have more modest aims than definitively settling on the final and complete truth about the underlying nature of reality. A better way to understand metaphysics as it is currently practiced is as aiming at better understanding how various claims about the reality logically hang together or conflict. Metaphysicians analyze metaphysical puzzles and problems with the goal of better understanding how things could or could not be. Metaphysicians are in the business of exploring the realm of possibility and necessity. They are explorers of logical space.

ยินดีครับนักเรียน! เข้าสู่บทที่ 1 อย่างเป็นทางการนะครับ วันนี้เราจะมาเจาะลึกคำถ้ามที่ดูเหมือนง่ายแต่ตอบยากที่สุด นั่นคือ "ปรัชญาคืออะไร?"

ครูสรุปเนื้อหาจากเอกสารที่นักเรียนให้มา โดยแบ่งเป็นประเด็นสำคัญเพื่อให้นักเรียนทำความเข้าใจได้ง่ายดังนี้ครับ:

1. นิยามของปรัชญา: "ดินแดนที่วิทยาศาสตร์ไปไม่ถึง"

"ปรัชญา คือการสืบเสาะหาความรู้ด้วยเหตุผล (Rational Inquiry) ในทุกๆ เรื่อง ยกเว้นวิทยาศาสตร์"

ทำไมถึงกล่าวเช่นนั้น?

เมื่อประมาณ 100 ปีก่อน มีกลุ่มนักปรัชญาที่เรียกว่า "ปฏิชานนิยมตรรกะ" (Logical Positivists) เชื่อว่าเรื่องที่ควรค่าแก่การหาคำตوب่มีแค่เรื่องทางวิทยาศาสตร์เท่านั้น

แต่ลองคิดดูครับ: มีวิทยาศาสตร์สาขาไหนใหม่ที่ตอบได้ว่า "วิทยาศาสตร์ตอบได้ทุกคำถามในโลกจริงหรือเปล่า?"

คำตามเรื่อง "ขีดจำกัดของความรู้และพรอมเดนของการสืบเสาะหาความรู้" นี้เหลาครับที่เป็นคำตามทางปรัชญา ไม่ใช่วิทยาศาสตร์

2. สามเหลี่ยมของปรัชญา

เพื่อให้เข้าใจขอบเขตของปรัชญาได้ชัดขึ้น เราจึงแบ่งประเด็นปัญหาออกเป็น 3 สาขาหลัก (ซึ่งนักเรียนเห็นในสารบัญเมื่อ กี่แล้ว) ได้แก่:

อภิปรัชญา (Metaphysics): ว่าด้วยความจริง

ญาณวิทยา (Epistemology): ว่าด้วยความรู้

จริยศาสตร์ (Ethics): ว่าด้วยคุณค่าและความถูกต้อง

3. เจาะลึก: อภิปรัชญา (Metaphysics)

ในบทเรียนนี้ ผู้เขียนเน้นไปที่สาขาแรกคือ "อภิปรัชญา" ซึ่งศึกษาเกี่ยวกับ "ธรรมชาติของความจริง"

คำถามของอภิปรัชญาในยุคปัจจุบัน:

ถ้านักเรียนคิดว่าอภิปรัชญา มีแค่เรื่อง "พระเจ้ามีจริงไหม" หรือ "มนุษย์มีเจตจำนงเสรีหรือเปล่า" ผู้เขียนบอกว่าปัจจุบันเขายังตั้งคำถามลึกไปถึงเรื่องเหล่านี้ครับ:

นิยามของสิ่งของ: "สิ่งหนึ่งสิ่งใด" (A thing) คืออะไรกันแน่?

กาลเวลา: อดีตยังมีตัวตนอยู่ไหม? แล้วอนาคตจะมีอยู่จริงหรือยัง?

มิติ: โลกเรามีกี่มิติกันแน่?

สิ่งที่เป็นนามธรรม: ตัวเลข หรือ ความสัมพันธ์ มีตัวตนอยู่นอกเหนือจากวัตถุทางกายภาพไหม?

อภิปรัชญาในยุคใหม่: นักสำรวจพื้นที่ทางตรรกะ

ในอดีต นักปรัชญาพยายามสร้างระบบความจริงแบบเบ็ดเสร็จ แต่ปัจจุบัน (Analytic Metaphysics) มีเป้าหมายที่ถ่อมตัวลงครับ:

ไม่ได้พยายามสรุปความจริงสูงสุดเพียงหนึ่งเดียว

แต่พยายามเข้าใจว่า "ข้ออ้างต่างๆ เกี่ยวกับความจริงนั้น มันเชื่อมโยงหรือขัดแย้งกันในเชิงตรรกะอย่างไร"

นักอภิปรัชญาภายในเป็น "นักสำรวจพื้นที่ทางตรรกะ" (Explorers of logical space) เพื่อคุ้มครองความเป็นไปได้ (Possibility) และความจำเป็น (Necessity) ของสรรพสิ่ง

ข้อคิดจากอาจารย์

นักเรียนจะเห็นว่า อภิปรัชญา ไม่ใช่เรื่องเพ้อฝัน แต่มันคือการพยายามวางแผนสร้างความเข้าใจว่า "โลกนี้ประกอบด้วยอะไรบ้าง" และ "สิ่งเหล่านั้นอยู่ร่วมกันอย่างไร"

ลองคิดสนุกๆ ดูนะครับ: ถ้านักเรียนเป็น "นักสำรวจพื้นที่ทางตรรกะ" นักเรียนคิดว่า "อดีต" (เช่น สิ่งที่เกิดขึ้นเมื่อวานนี้) ยังคงมี "ตัวตน" อยู่ที่ไหนสักแห่งในจักรวาล หรือมันหายไปอย่างถาวรเหลือเพียงแค่ความทรงจำในสมองของเรารึ?

ในยุคหน้าถัดไปของบทนี้ จะเป็นเรื่องของ Epistemology (ญาณวิทยา) นักเรียนอย่างให้ครูอธิบายเรื่อง "เราจะรู้ได้อย่างไรว่าเรารู้จริงๆ" ต้องเลยใหม่ครับ?

Epistemology

Epistemology is concerned with the nature of knowledge and justified belief. Here are a few noteworthy epistemological questions:

- What is knowledge?
- Can we have any knowledge at all?
- Can we have knowledge about more specific matters, like the laws of nature, fundamental moral principles, or the existence of other minds?

The view that we can't have knowledge is called skepticism. An extreme form of skepticism denies that we can have any knowledge whatsoever. But we might grant that we can have knowledge about some things and remain skeptics concerning other issues. Many people, for instance, are not skeptics about scientific knowledge, but are skeptics when it comes to knowledge of morality. Later in this course we will entertain some skeptical worries about science and we will consider whether ethics is really in a more precarious position. Some critical attention reveals that scientific knowledge and moral knowledge face many of the same skeptical challenges and share some similar resources in addressing those challenges. Many of the popular reasons for being more skeptical about morality than science turn on philosophical confusions we will address and attempt to clear up.

Even if we lack absolute and certain knowledge of many things, our beliefs about those things might still be more or less reasonable or more or less likely to be true given the limited evidence we have. Epistemology is also concerned with what it is for a belief to be reasonable, or rationally justified. Even if we can't have certain knowledge of anything (or much), questions about what we ought to believe remain relevant.

ยินดีครับนักเรียน! เข้าสู่หัวข้อที่สองของบทที่ 1 นะครับ หลังจากที่เราคุยกันเรื่องความจริง (อภิปรัชญา) ไปแล้ว ที่นี่เราจะมาตั้งคำถามกับ "ตัวเราเอง" บ้างว่า "เราจะรู้ได้อย่างไรว่า สิ่งที่เรารู้... คือความรู้จริงๆ" นี่คือวิชา ภูณวิทยา (Epistemology) ครับ ครูสรุปใจความสำคัญจากเนื้อหาที่นักเรียนให้มา ดังนี้ครับ:

1. ญาณวิทยา (Epistemology) คืออะไร?

มั่นคืบการศึกษาเกี่ยวกับ ธรรมชาติของความรู้ และ การมีความเชื่อที่สมเหตุสมผล (Justified Belief) โดยมีคำอวัยวะที่นักปรัชญาสังสัยกันมานับพันปี เช่น:

ความรู้คืออะไร? (นิยามของมั่นคืออะไรกันแน่)

ມນູ້ຂໍ້ເຮົາສາມາດ "ຮູ້" ອະໄຣໄດ້ຈົງຈາ ທີ່ເປົ້າເປົ້າ?

เราจะมีความรู้ในเรื่องที่เฉพาะเจาะจงได้ไหม? เช่น กฎหมายชาติ, หลักศีลธรรมพื้นฐาน หรือแม้แต่การมีอยู่ของ "จิตใจผู้อื่น" (เราจะรู้ได้ว่าคนข้างๆ มีความรู้สึกเหมือนเรา ไม่ใช่หุ่นยนต์)

2. ความคลางแคลงใจ (Skepticism): ศัตรูตัวฉกาจของความรู้

ผู้เขียนแนะนำให้เรารู้จักกับแนวคิดที่เรียกว่า "ลัทธิกังขา" หรือ "ความคลางแคลงใจ" (Skepticism) ครับ:

สายสุดต่อ: เชื่อว่ามนุษย์ไม่มีวันมีความรู้ที่แท้จริงได้เลย

สายเฉพาะเรื่อง: บางคนเชื่อว่าวิทยาศาสตร์คือความรู้ที่แน่นอน แต่กลับสงสัย (Skeptics) ในเรื่องศีลธรรมว่า "ความดีความชั่วมีอยู่จริงหรือเปล่า" หรือเป็นแค่เรื่องที่แต่งขึ้น

3. วิทยาศาสตร์ vs จริยธรรม: โครงสร้างเชื่อถือกว่ากัน?

ประเด็นนี้ครุว่า น่าสนใจมากครับ ผู้เขียนตอบทิ้งท้ายไว้ว่า:

คนส่วนใหญ่มักจะ "กังขา" ในจริยธรรมมากกว่าวิทยาศาสตร์

แต่จริงๆ แล้ว ทั้งความรู้ทางวิทยาศาสตร์และจริยธรรมต่างก็เชื่อมโยงกับ "ความท้าทายทางตรรกะแบบเดียวกัน"

ในบทต่อๆ ไป เราจะได้สำรวจกันว่า ความกังขาที่เรามีต่อเรื่องศีลธรรมนั้น อาจเกิดจาก "ความสับสนทางปรัชญา" ซึ่งผู้เขียนจะช่วยเราถอดรหัสเรื่องนี้ครับ

4. เมื่อ "ความรู้" ไม่แน่นอน "เหตุผล" จึงสำคัญ

ผู้เขียนปิดท้ายอย่างคมคายว่า ต่อให้เราไม่สามารถมีความรู้ที่ "สมบูรณ์แบบและแน่นอน 100%" ในหลายๆ เรื่อง แต่เราก็ยังมีสิ่งที่เรียกว่า "ความสมเหตุสมผล" (Rational Justification):

เราอาจไม่รู้แจ้งในทุกสรรพสิ่ง แต่เราสามารถตัดสินได้ว่าความเชื่อไหน "สมเหตุสมผลมากกว่า" หรือ "มีโอกาสเป็นจริงมากกว่า" เมื่อตुลาหลักฐานที่มีอยู่

ภูมิปัญญาสอนให้เราทราบว่า "เราควรจะเชื่ออะไร?" แม้ในโลกที่เต็มไปด้วยความไม่แน่นอนครับ

ข้อคิดจากอาจารย์

นักเรียนจะเห็นว่า ภูมิปัญญา ไม่ได้สอนให้เราถอยเป็นคนขวางโลกที่พ่นคำว่า "ไม่มีใครรู้อะไรจริงหรอก" แต่สอนให้เราเป็นคน "ตรวจสอบความเชื่อ" ของตัวเองอย่างเป็นระบบครับ

ลงความตัวเองดูนะครับ: นักเรียนมั่นใจ 100% ให้มว่าสิ่งที่เรียนมาในวิชาวิทยาศาสตร์คือ ความจริงแท้ที่ไม่มีวันเปลี่ยนแปลง? หรือจริงๆ แล้วมันคือ "ความเชื่อที่สมเหตุสมผลที่สุด เท่าที่เรามีหลักฐานในตอนนี้"?

ถัดจากเรื่องความรู้ (ภูมิวิทยา) หัวข้อสุดท้ายของบทนี้จะเป็นเรื่อง Ethics (จริยศาสตร์) หรือเรื่องของคุณค่าและความถูกต้อง นักเรียนพร้อมจะไปต่อกับ "หัวใจของการกระทำ" หรือยังครับ?

Ethics

While epistemology is concerned with what we ought to believe and how we ought to reason, Ethics is concerned with what we ought to do, how we ought to live, and how we ought to organize our communities. It comes as a surprise to many new philosophy students that you can reason about such things. Religiously inspired views about morality often take right and wrong to be simply a matter of what is commanded by a divine being. Moral Relativism, perhaps the

7

most popular outlook among people who have rejected faith, simply substitutes the commands of society for the commands of God. Commands are simply to be obeyed, they are not to be inquired into, assessed for reasonableness, or tested against the evidence. Thinking of morality as so many commands based on the authority of God or society

leaves no room for rational inquiry into how we ought to live, how we ought to treat each other, or how we ought to structure our communities. Philosophy, on the other hand, takes seriously the possibility of rational inquiry into these matters. If philosophy has not succeeded in coming up with absolutely certain and definitive answer in ethics, this is in part because philosophers take the answers to moral questions to be things we need to discover, not simply matters of somebody's say-so. The long and unfinished history of science should give us some humble recognition of how difficult and frustrating careful inquiry and investigation can be. So, we don't know for certain what the laws of morality are. We also don't have a unified field theory in physics. We are far more complicated than atoms, so why expect morality to be easier than physics?

So, we might think of metaphysics as concerned with “What is it?” questions, epistemology as concerned with “How do we know?” questions, and ethics as concerned with “What should we do?” questions. Many interesting lines of inquiry cut across these three kinds of questions. The philosophy of science, for instance, is concerned with metaphysical issues about what science is, but also with epistemological questions about how we can know scientific truths. The philosophy of love is similarly concerned with metaphysical questions about what love is. But it also concerned with questions about the value of love that are more ethical in character.

Assorted tangled vines of inquiry branch off from the three major trunks of philosophy, intermingle between them, and ultimately with scientific issues as well. The notion that some branches of human inquiry can proceed entirely independent of others ultimately becomes difficult to sustain. The scientist who neglects philosophy runs the same risk of ignorance as the philosopher who neglects science.

ยินดีครับนักเรียน! เรามาถึงหัวข้อสุดท้ายของบทที่ 1 กันแล้วนะครับ นั่นคือ จริยศาสตร์ (Ethics) ซึ่งเป็นเรื่องที่ใกล้ตัวเรามากที่สุด เพราะมันคือเรื่องของ "การกระทำ" ครับ อาจารย์สรุปประเด็นสำคัญที่ผู้เขียนต้องการสื่อสารไว้ดังนี้ครับ:

1. จริยศาสตร์ (Ethics): ศาสตร์แห่ง "สิ่งที่ควรทำ"

ถ้าญี่ปุ่นวิทยาคือการศึกษาว่าเรา "ควรเชื่ออะไร" จริยศาสตร์คือการศึกษาว่าเรา "ควรทำอะไร" เรากำหนดเงื่อนไขต่ออย่างไร และเรารู้จักระเบียบสังคมของเราแบบไหน

2. ថ្វីជាមុន vs គំសៀន (ហេតុផល vs អំណាគ)

ลัทธิสัมพัทธนิยมทางศีลธรรม (Moral Relativism): คนที่ไม่มีศาสนาบางกลุ่มมักเชื่อว่า ความดีความชั่วคือ "สิ่งที่สังคมสั่ง" หรือค่านิยมของแต่ละที่

จุดร่วม: ทั้งสองมุ่งมองนี้มักมองว่าศีลธรรมคือการ "เชื่อฟัง" โดยไม่ต้องตั้งคำถามหรือหาหลักฐาน

แต่ ปรัชญา ต่างออกแบบ ปรัชญาเชื่อว่าเราสามารถ "ใช้เหตุผลสืบเสาะ" (Rational Inquiry) เกี่ยวกับความถูกต้องได้ ศีลธรรมไม่ใช่แค่เรื่องที่ใครบางคนบอกมา แต่บันคือสิ่งที่เราต้อง "ค้นพบ" ผ่านการคิดวิเคราะห์ครับ

3. ทำไมจริยศาสตร์ถึงยังไม่มีคำตอบที่แน่นอน?

ผู้เขียนเปรียบเทียบได้น่าสนใจมากครับ:

วิทยาศาสตร์เองก็ยังมีเรื่องที่ตอบไม่ได้ (เช่น ทฤษฎีสานานอกภาพในพิสิกส์)

มนุษย์เรามีความซับซ้อนกว่าอะตอมมาก ดังนั้น "การหาความจริงทางศีลธรรมจึงไม่ใช่เรื่องง่ายไปกว่าการหาความจริงทางพิสิกส์เลย"

การที่นักปรัชญาอย่างเดียงกันอยู่ ไม่ได้แปลว่ามันไม่มีคำตอบ แต่แปลว่าเรากำลัง "ค้นหา" อย่างระมัดระวังเหมือนที่นักวิทยาศาสตร์ทำครับ

4. บทสรุป: สายสัมพันธ์ของความรู้ (The Tangled Vines)

เมื่อเรารียนมาครบทั้ง 3 สาขา เราจะเห็นความเชื่อมโยงกันครับ:

อภิปรัชญา: มันคืออะไร? (What is it?)

ภูมิวิทยา: เรารู้ได้อย่างไร? (How do we know?)

จริยศาสตร์: เราควรทำอย่างไร? (What should we do?)

ผู้เขียนเปรียบเปรยว่า กิ่งก้านของความรู้เหล่านี้เหมือน "ถั่วอัลย์ที่พันเกี่ยวกัน" ครับ เช่น:

ปรัชญาวิทยาศาสตร์: ต้องใช้ทั้งอภิปรัชญา (วิทยาศาสตร์คืออะไร) และภูมิวิทยา (เราจะรู้ความจริงทางวิทย์ได้อย่างไร)

ปรัชญาแห่งความรัก: ต้องตามทั้งอภิปรัชญา (ความรักคืออะไร) และจริยศาสตร์ (คุณค่าของความรักคืออะไร)

สุดท้ายแล้ว ปรัชญาและวิทยาศาสตร์ไม่อาจแยกจากกันได้ นักวิทยาศาสตร์ที่ล่วงเลย ปรัชญา หรือนักปรัชญาที่ล่วงเลยวิทยาศาสตร์ ต่างก็เสี่ยงที่จะตกอยู่ในความเหลาพอกัน ครับ

ข้อคิดจากอาจารย์

จบไปแล้วสำหรับหน้าที่ยอดเยี่ยมนี้ครับ นักเรียนจะเห็นว่าปรัชญาไม่ใช่แค่การนั่งสมาธิ แต่ต้นไม้ แต่คือการใช้เหตุผลอย่างหนักเพื่อตอบคำถามที่สำคัญที่สุดในชีวิต

คำถามทึ้งท้ายสำหรับหนึ่งในนักเรียนเห็นด้วยกับผู้เขียนใหม่ครับที่ว่า "มนุษย์ซับซ้อนกว่าอะตอม ดังนั้นศีลธรรมจึงยากกว่าฟิสิกส์"? หรือนักเรียนคิดว่าความดีความชั่วเป็นเรื่องง่ายๆ ที่สามารถดำเนินกับบุคคลได้อยู่แล้ว?

บทต่อไปเราจะเริ่มเข้าสู่เครื่องมือสำคัญในการเรียนปราชญา นั่นคือ "การคิดเชิงวิพากษ์" (Critical Thinking) นักเรียนอย่างให้ครูอธิบายต่อเลยใหม่ครับว่า "คนที่มีเหตุผล" เขาคิดกันอย่างไร?

What is the value of philosophy?

Philosophy is a branch of human inquiry, and as such it aims at knowledge and understanding. We might expect the value of philosophy to be found in its results, the value of the ends that it seeks, the knowledge and understanding it reveals. But philosophy is rather notorious for failing to establish definitive knowledge on the matters it investigates. I'm not so sure this reputation is well deserved. We do learn much from doing philosophy. Philosophy often clearly reveals why some initially attractive answers to big philosophical questions are deeply problematic, for instance. But granted, philosophy often frustrates our craving for straightforward convictions. In our first reading, Bertrand Russell argues that there is great value in doing philosophy precisely because it frustrates our desire for quick easy answers. In denying us easy answers to big questions and undermining complacent convictions, philosophy liberates us from narrow minded conventional thinking and opens our minds to new possibilities. Philosophy often provides an

8

antidote to prejudice not by settling big questions, but by revealing just how hard it is to settle those questions. It can lead us to question our comfortably complacent conventional opinions.

The Value of Philosophy

Our first Reading is Chapter 15 of Bertrand Russell's Problems of Philosophy, "The Value of Philosophy." The whole book can be found here: <http://www.ditext.com/russell/russell.html>.

We humans are very prone to suffer from a psychological predicament we might call "the security blanket paradox." We know the world is full of hazards, and like passengers after a shipwreck, we tend to latch on to something for a sense of safety. We might cling to a possession, another person, our cherished beliefs, or any combination of these. The American pragmatist philosopher Charles Sanders Peirce speaks of doubt and uncertainty as uncomfortable anxiety-producing states. This would help explain why we tend to cling, even desperately, to beliefs we find comforting. This clinging strategy, however, leads us into a predicament that becomes clear once we notice that having a security blanket just gives us one more thing to worry about. In addition to worrying about our own safety, we now also have to worry about our security blanket getting lost or damaged. The asset becomes a liability. The clinging strategy for dealing with uncertainty and fear becomes counterproductive.

While not calling it by this name, Russell describes the intellectual consequences of the security blanket paradox vividly:

The man who has no tincture of philosophy goes through life imprisoned in the prejudices derived from common sense, from the habitual beliefs of his age or his nation, and from convictions which have grown up in his mind

without the cooperation or consent of his deliberate reason. . . The life of the instinctive man is shut up within the circle of his private interests. . . In such a life there is something feverish and confined, in comparison with which the philosophic life is calm and free. The private world of instinctive interests is a small one, set in the midst of a great and powerful world which must, sooner or later, lay our private world in ruins.

The primary value of philosophy according to Russell is that it loosens the grip of uncritically held opinion and opens the mind to a liberating range of new possibilities to explore.

The value of philosophy is, in fact, to be sought largely in its very uncertainty. . . Philosophy, though unable to tell us with certainty what is the true answer to the doubts which it raises, is able to suggest many possibilities which enlarge our thoughts and free them from the tyranny of custom. Thus, while diminishing our feeling of certainty as to what things are, it greatly increases our knowledge as to what they may be; it removes the somewhat arrogant dogmatism of those who have never traveled into the region of liberating doubt, and it keeps alive our sense of wonder by showing familiar things in an unfamiliar aspect.

ยินดีครับนักเรียน! หัวข้อนี้ถือเป็นหัวข้อที่ "สวยงาม" ที่สุดหัวข้อหนึ่งในวิชาปรัชญาเลยครับ เพราะเราจะมาตอบคำถามว่า "เราจะเรียนวิชาที่หาข้อสรุปที่แน่นอนไม่ได้ไปทำไม?" หรือ "คุณค่าของปรัชญาคืออะไร?"

1. ปรัชญา: ศาสตร์ที่ล้มเหลวในการให้คำตอบ?

หลายคนมองว่าปัจจุบัน "น่าผิดหวัง" เพราะดูเหมือนจะหาคำตอบที่แน่นอน 100% ไม่ได้เลย แต่ผู้เขียนบอกว่า นั่นไม่ใช่ความจริงทั้งหมดครับ:

การทำรัฐฐาทำให้เราเรียนรู้ว่า "ทำไมคำตอบบางอย่างที่ดูน่าดึงดูดในตอนแรก ถึงเป็นคำตอบที่มีปัญหาอย่างลึกซึ้ง"

ประชัญไม่ได้ให้ "ความเชื่อที่ง่ายและสำเร็จรูป" แต่นั่นแหลกคือคุณค่าของมันครับ

2. ปรากฏการณ์ "ผ้าห่มความปลอดภัย" (The Security Blanket Paradox)

มนุษย์เรามีแนวโน้มทางจิตวิทยาที่ชอบความรู้สึกปลอดภัย หากลักษณะความไม่แน่นอน (Uncertainty) เมื่อคนที่เพิ่งรอดจากเรือล่มแล้วพยายามไขว่คว้าอะไรบางอย่างมาเกะไว้ ซึ่งสิ่งนั้นอาจเป็น:

ทรัพย์สินเงินทอง

บุคคลอื่น

ความเชื่อที่ทำให้เราสบายนิจ (Cherished Beliefs)

แต่ Russell และ Peirce ชี้ให้เห็นว่า การยึดติดกับ "ผ้าห่มความปลอดภัย" นี้กลับกลายเป็นภาระ เพราะนอกจากเราจะต้องกังวลเรื่องตัวเองแล้ว เรายังต้องค่อยกังวลว่า "ความเชื่อ" หรือ "ผ้าห่ม" ผืนนี้จะถูกทำลายหรือสูญหายไปใหม่ ยิ่งยึดติด เรายิ่งกังวลครับ

3. ชีวิตที่ปราศจากปรัชญา = ชีวิตในคุก

Russell บรรยายชีวิตของคนที่ไม่มี "หัวเชื้อ" ทางปรัชญาไว้ได้อย่างเห็นภาพครับ:

เขากำใช้ชีวิตเหมือนถูก "จองจำ" อยู่ในอคติที่มาจากการสัมภูติ ความเชื่อตามความเดย์ ชินของยุคสมัย หรือความเชื่อที่ฝังหัวมาโดยไม่ได้ผ่านการไตร่ตรองด้วยเหตุผล

ชีวิตแบบนี้จะวนเวียนอยู่แค่ในวงแคบๆ ของผลประโยชน์ส่วนตัว ซึ่ง Russell เรียกว่า เป็นชีวิตที่ "วุ่นวายและคับแคบ" (feverish and confined)

4. คุณค่าที่แท้จริง: ความไม่แน่นอนที่ปลดปล่อยเรา

Russell สรุปว่าคุณค่าของปรัชญาต้องมองหาจาก "ความไม่แน่นอน" ของมันนี่แหล่ะครับ:

ลดความมั่นใจแบบผิดๆ: มั่นช่วยลดความหยิ่งผยองในความเชื่อของตัวเอง (Arrogant dogmatism) ของคนที่ไม่เคยกล้าก้าวเข้าไปในดินแดนแห่งความสงสัย

เพิ่มความเป็นไปได้: แม้ปรัชญาจะบอกไม่ได้ว่า "ความจริงแท้คืออะไร" แต่พอมันทำให้ความแน่นอนลดลง มันกลับไปเพิ่มความรู้ว่า "สิ่งต่างๆ อาจจะเป็นอะไรได้บ้าง"

รักษาความประหลาดใจ (Sense of Wonder): มันทำให้สิ่งที่เราคุ้นเคยดู "แปลกใหม่" และน่าค้นหาอีกครั้ง ช่วยปลดปล่อยจิตใจจากการกดขี่ของความเคยชิน (Tyranny of custom)

ข้อคิดจากอาจารย์

นักเรียนครับ ปรัชญาไม่ได้มายเพื่อมอบ "คำตอบ" ที่จะทำให้เราหยุดคิด แต่มาเพื่อมอบ "เสรีภาพ" ให้เราไม่ถูกขังอยู่ในกรงขังของความคิดเดิมๆ ครับ

คำถามทึ้งท้าย: นักเรียนมี "ความเชื่อ" หรือ "ความคิด" อะไรบ้างใหม่ครับที่เปรียบเสมือน "ผ้าห่มความปลอดภัย" ที่เราขึ้นไปบนบนนั้นไม่กล้าลงสักนิด? และถ้าลองปล่อยมันไปดูสักนิด นักเรียนคิดว่าจะเห็น "ความเป็นไปได้ใหม่ๆ" อะไรในชีวิตบ้าง?

ในบทต่อไป เราจะเริ่มฝึกใช้ "เครื่องมือ" ที่จะช่วยสะบัดผ้าห่มผืนนั้นออก นั่นคือ Critical Thinking (การคิดเชิงวิพากษ์) นักเรียนพร้อมจะขยับขยายขอบเขตความคิดไปกับครูหรือยังครับ?

.....

Here we are faced with a stark choice between the feeling of safety we might derive from clinging to opinions we are accustomed to and the liberation that comes with loosening our grip on these in order to explore new ideas. The paradox of the security blanket should make it clear what choice we should consider rational. Russell, of course, compellingly affirms choosing the liberty of free and open inquiry.

Must we remain forever uncertain about philosophical matters? Russell does suggest that some philosophical questions appear to be unanswerable (at least by us). But he doesn't say this about every philosophical issue. In fact, he gives credit to philosophical successes for the birth of various branches of the sciences. Many of the philosophical

questions we care most deeply about, however - like whether our lives are significant, whether there is objective value that transcends our subjective interests - sometimes seem to be unsolvable and so remain perennial philosophical concerns. But we shouldn't be too certain about this either. Russell is hardly the final authority on what in philosophy is or isn't resolvable. Keep in mind that Russell was writing 100 years ago and a lot has happened in philosophy in the mean time (not in small part thanks to Russell's own definitive contributions). Problems that looked unsolvable to the best experts a hundred years ago often look quite solvable by current experts. The sciences are no different in this regard. The structure of DNA would not have been considered knowable fairly recently. That there was such a structure to discover could not even have been conceivable prior to Mendel and Darwin (and here we are only talking 150 years ago).

Further, it is often possible to make real progress in understanding issues even when they can't be definitively settled. We can often rule out many potential answers to philosophical questions even when we can't narrow things down to a single correct answer. And we can learn a great deal about the implications of and challenges for the possible answers that remain.

Suppose we can't settle some philosophical issue. Does that tell us that there is no right answer? No. That is not to say that every issue has a right answer. There is no answer to the issue of whether chocolate is better than

vanilla, for instance. But when we can't settle an issue this often just tells us something about our own limitations. There may still be a right answer; we just can't tell conclusively what it is. It's easy to appreciate this point with a non-philosophical issue. Perhaps we can't know whether or not there is intelligent life on other planets. But surely there is or there isn't intelligent life on other planets. This question obviously has a right answer, we just haven't been able to figure out which it is. Similarly, we may never establish whether or not humans have free will, but, at least once we are clear about what we mean by "free will," there must be some fact of the matter. It would be intellectually arrogant of us to think that a question has no right answer just because we aren't able to figure out what that answer is.

ยินดีครับนักเรียน! มาถึงช่วงสุดท้ายของบทนำเรื่อง "คุณค่าของปรัชญา" กันแล้วนะครับ ตรงนี้ผู้เขียนกำลังพยายามปลอบใจเราว่า "ความไม่แน่นอน" ไม่ได้หมายความว่า "ความล้มเหลว" เสมอไป

ครูสรุปบทเรียนจากข้อความนี้ออกมานี้เป็น 3 ประเด็นหลัก เพื่อให้พวกเราเห็นภาพชัดเจน ดังนี้ครับ:

1. ทางเลือกที่ต้องตัดสินใจ: ความปลอดภัย หรือ เสรีภาพ?

ผู้เขียนบอกว่าเราต้องเลือกครับ:

ความรู้สึกปลอดภัย: จากการยึดติดกับความเห็นเดิมๆ ที่คุณเคย (ซึ่ง Russell บอกว่ามันคือ "ผ้าห่ม" ที่ทำให้เรา กังวลขึ้นไปอีก)

การปลดปล่อย (Liberation): จากการคลายมือจากสิ่งเดิม เพื่อเปิดโอกาสให้ได้สำรวจ ไอเดียใหม่ๆ สำหรับนักปรัชญาอย่าง Russell ความเป็นอิสระในการสืบเสาะ (Free and open inquiry) คือทางเลือกที่สมเหตุสมผล (Rational) กว่าเสมอครับ

2. ความไม่แน่นอน... จำเป็นต้อง "ตลอดไป" หรือไม่?

หลายคนชอบบอกว่าปรัชญาไม่มีวันหาคำตอบได้ แต่ผู้เขียนให้มุ่งมองที่น่าสนใจมาก ครับ:

ปรัชญาคือปิดของวิทยาศาสตร์: Russell เคยให้เครดิตว่า สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ต่างๆ ในปัจจุบัน จริงๆ แล้วเกิดมาจากการคำถกทางปรัชญาที่ "หาคำตอบได้แล้ว" ในอดีต

เวลาเปลี่ยน คำตอบเปลี่ยน: Russell เขียนเรื่องนี้เมื่อ 100 ปีก่อน ตอนนั้นโครงสร้าง DNA ยังเป็นเรื่องที่ไม่มีใครนึกถึงเลยด้วยซ้ำ! ดังนั้น ปัญหาที่ดูเหมือน "ไม่มีวันแก้ได้" ในวันนี้ วันหนึ่งในอนาคตอาจจะมีทางออกก็ได้ครับ

ความก้าวหน้าแม้ยังไม่จบ: แม้เราจะยังหา "คำตอบที่ถูกต้องที่สุด" ไม่ได้ แต่ปรัชญาช่วยให้เรา "คัดคำตอบที่ผิด" ออกໄไปได้ (Rule out potential answers) และทำให้เราเข้าใจอุปสรรคของคำตอบที่เหลืออยู่ได้ชัดเจนขึ้นครับ

3. "การที่เราไม่รู้" ไม่ได้แปลว่า "ไม่มีคำตอบ"

นี่คือประเด็นที่อาจารย์อยากให้เราตั้งใจฟังให้ดีครับ ผู้เขียนแยกแยะให้เห็นความแตกต่าง ดังนี้:

เรื่องของสนิยม: เช่น "รถซื้อกาแลตดีกว่าวนิลลาไหม?" อันนี้ไม่มีคำตอบที่ถูกต้อง ตามตัว

เรื่องของข้อเท็จจริงที่เรายังเข้าไม่ถึง: เช่น "มีสิ่งมีชีวิตที่ชาญฉลาดบนดาวดวงอื่นไหม?" แม้ตอนนี้เราจะยัง "ไม่รู้" แต่อย่างไรเสียมันก็ต้องมีคำตอบที่ถูกเพียงอย่างเดียว คือ "มี" หรือ "ไม่มี"

เช่นเดียวกันครับ เรื่อง "เจตจำนงเสรี" (Free Will) ของมนุษย์ เราอาจจะยังพิสูจน์ไม่ได้ในตอนนี้ แต่มันย่อมมี "ข้อเท็จจริงของมันอยู่" (Fact of the matter) การที่เราทิ่กทัก เอาเองว่าเรื่องนั้นไม่มีคำตอบเพียง เพราะเรายังคิดไม่ออก ผู้เขียนบอกว่า "นั่นคือ 'ความ หยิ่งผยองทางปัญญา' (Intellectual arrogance) ครับ"

บทสรุปจากอาจารย์

ปรัชญาสอนให้เรา "ถ่อมตัว" ครับ ความไม่แน่นอนไม่ใช่เรื่องน่ากลัว แต่มันคือการยอมรับ ข้อจำกัดของมนุษย์ในปัจจุบัน พร้อมๆ กับการรักษาความหวังว่าเราจะขยับเข้าใกล้ความจริงได้มากขึ้นเรื่อยๆ

คำถามชวนคิดส่งท้ายคลาส: นักเรียนคิดว่าในอีก 100 ปีข้างหน้า จะมีความทางปรัชญา ขึ้นใหม่ในวันนี้ (เช่น เรื่องของจิตสำนึก หรือเรื่องศีลธรรม) ที่จะกลายเป็น "วิชาใหม่" หรือ หาคำตอบที่แน่นอนได้เหมือนเรื่อง DNA ไหมครับ?

จบพาร์ทบทนำแล้วครับ! บทต่อไปเราจะเริ่มลงมือฝึก "ลับสมอง" ด้วยเครื่องมือที่เรียกว่า Logic และ Reasoning นักเรียนพร้อมจะเปลี่ยนจากการ "อ่าน" มาเป็น "การฝึกคิดแบบ นักปรัชญา" หรือยังครับ?

.....

Review and Discussion Questions

The first quiz covers this chapter and Bertrand Russell's essay "The Value of Philosophy." You will find a link to the quiz in the course module for this chapter. Watch the course calendar for

10

when to take the quiz. The following questions will help you prepare. Feel free to take these questions up on the discussion board.

On this Chapter:

- Why should we doubt that science covers all of human inquiry?
- What are some metaphysical issues? Some epistemological and ethical issues?
- What problem does the view that morality is simply a matter of the say-so of some authority lead to?

On Russell's "The Value of Philosophy":

- What is the aim of philosophy according to Russell?
- How is philosophy connected to the sciences?
- What value is there in the uncertainty that philosophical inquiry often produces?

On the commentary on Russell:

- Explain the “security blanket” paradox.
- How can understanding of issues be advanced even when definitive knowledge can’t be had?
- What’s the difference between saying we can’t know the answer to some question and saying that there is no truth of the matter?

Finally, consider some of the definitions of philosophy offered by philosophers on the page linked at the opening of the lecture. A number of these would make for good discussion. Here’s the link again:
<http://www.brainpickings.org/index.php/2012/04/09/what-is-philosophy/>

Some Vocabulary from this Chapter

Metaphysics

Epistemology

Ethics

Skepticism

ยินดีครับนักเรียน! ก่อนที่เราจะไปทำควิช (Quiz) แรกกัน อาจารย์จะขอสรุปและแปลคำถ้ามหนวนความจำและการอภิปราย (Review and Discussion Questions) เพื่อให้นักเรียนใช้เป็นแนวทางในการเตรียมตัวสอบและลับคมความคิดนะครับ

แนวถ้ามหนวนเตรียมตัวสอบ (Exam Preparation)

1. ประเด็นจากบทเรียน (On this Chapter)

ทำไมเราจึงควรสนใจว่าวิทยาศาสตร์อาจไม่ได้ครอบคลุมการสืบเสาะหาความรู้ทั้งหมดของมนุษย์?

คำใบ้จากครู: ลองนึกถึงคำถามที่ว่า "วิทยาศาสตร์ตอบได้ทุกเรื่องจริงหรือ?" ตัวคำถามนี้เองเป็นวิทยาศาสตร์หรือเป็นปรัชญา?

ประเด็นทาง "อภิปรัชญา" มีอะไรบ้าง? แล้ว "ญาณวิทยา" กับ "จริยศาสตร์" ล่ะ?

คำใบ้จากครู: แยกให้ออกระหว่างเรื่อง "ความจริง" (Metaphysics), "ความรู้" (Epistemology) และ "ความถูกต้อง/คุณค่า" (Ethics)

มุ่งมองที่ว่า "ศีลธรรมเป็นแค่เรื่องของคำสั่งจากผู้มีอำนาจ" นำไปสู่ปัญหาอะไร?

คำใบ้จากครู: หากเราแค่ทำตามคำสั่ง เราจะยังใช่ "เหตุผล" ในการไตร่ตรองชีวิตได้อยู่อีกไหม?

2. ประเด็นจากความเรียงของ Russell (The Value of Philosophy)

ตามทัศนะของ Russell เป้าหมายของปรัชญาคืออะไร?

ปรัชญา มีความเชื่อมโยงกับวิทยาศาสตร์อย่างไร?

คำใบ้จากครู: ลองดูแผนภาพการแตกกิ่งก้านของความรู้ที่ครูเคยให้ไว้ครับ "ความไม่แน่นอน" ที่เกิดจากการสืบเสาะทางปรัชญา มีคุณค่าอย่างไร?

3. ประเด็นจากการวิเคราะห์ Russell (On the commentary)

จงอธิบายความย้อนแย้งของ "ผ้าห่มความปลอดภัย" (Security Blanket Paradox)

คำใบ้จากครู: ยิ่งเรายืดติดเพื่อความปลอดภัย เรากลับยิ่งมีเรื่องให้กังวลเพิ่มขึ้นอย่างไร?

เราจะพัฒนาความเข้าใจในประเด็นต่างๆ ได้อย่างไร แม้ว่าเราจะยังไม่มีความรู้ที่แน่นอน และเด็ดขาด?

การบอกว่า "เราไม่รู้คำตอบ" กับการบอกว่า "มันไม่มีความจริงในเรื่องนั้น" ต่างกันอย่างไร?

คำใบ้จากครู: นึกถึงตัวอย่างเรื่อง "สิ่งมีชีวิตบนดาวดวงอื่น" ที่ครูเคยยกตัวอย่างไปในครรภ์

คำศัพท์สำคัญที่ต้องจำ (Key Vocabulary)

เพื่อให้นักเรียนทำข้อสอบได้แม่นยำ ครูสรุปนิยามสั้นๆ ไว้ให้ดังนี้ครับ:

Metaphysics (อภิปรัชญา): การศึกษาเกี่ยวกับธรรมชาติของความจริง (อะไรที่มีอยู่จริง?)

Epistemology (ญาณวิทยา): การศึกษาเกี่ยวกับธรรมชาติของความรู้และความเชื่อ (เราจะรู้ได้อย่างไร?)

Ethics (จริยศาสตร์): การศึกษาเกี่ยวกับระบบคุณค่าและการกระทำที่ถูกต้อง (เราควรทำอย่างไร?)

Skepticism (ลัทธิกังขา/ความคลางแคลงใจ): แนวคิดที่สงสัยหรือปฏิเสธว่ามันมุขย์สามารถเข้าถึงความรู้ที่แน่นอนได้

กิจกรรมส่งท้ายบท

ครูอยากให้นักเรียนลองคลิกลิงก์ที่ผู้เขียนให้ไว้ What is Philosophy? แล้วลองเลือกนิยามปรัชญาที่นักเรียน "ชอบที่สุด" มา 1 อัน แล้วลองมาแลกเปลี่ยนกันในบอร์ดอภิปรายนะครับ

การบ้านส่งท้ายคลาส: ลองตอบคำถามข้อนี้ดูครับ: "ถ้าความไม่แน่นอนทำให้เราฉลาดขึ้น นักเรียนคิดว่าการเป็นคนที่มั่นใจในตัวเองมากเกินไป (Overconfident) จะส่งผลเสียต่อการเรียนรู้ปรัชญาอย่างไร?"

ถ้านักเรียนทบทวนคำถามเหล่านี้จนคล่องแล้ว บอกครูได้เลยนะ เราจะได้ไปต่อที่ Chapter 2: การคิดเชิงวิพากษ์และการใช้เหตุผล กันครับ!

จบบทที่ 1